REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.

Inserate
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următoarele
BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).

Preţul inserţiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

„GA…
Abonam…
Pe un …
12 co…
N-rii de …
Pentru …
Pe un …
luni 20 fr…
N-rii de …
Se pre…
ciile poşt…
afară şi la…
Abonamen…
Administra…
târgul Inului…
I. Pe un an 20…
luni 10 cor., pe …
Cu dusul acasă:…
cor., pe şase lun…
trei luni 6 cor. …
plar 10 bani. — …
mentele, cât şi …
sunt a se plăti în…

Nr. 6. Braşov, Miercurĭ 10 (23) Ianuarie …

Coaliţia în strîmtoare.

Anul nou nu s'a început cu noroc pentru coaliţie. Credinţa generală era că opoziţia guvernului actual unguresc ar putea fi sdruncinată numai în două cazuri: Dacă s'ar desface alianţa ce constitue coaliţia, ori dacă s'ar încurca iţele negocierilor cu Austria pentru pact, urcarea contingentului etc. în aşa măsură, încât şefii de partid din guvern să fie ameninţaţi a se vedea desaprobaţi şi desavuaţi chiar de înşişi partizanii lor.

Prima eventualitate a fost delăturată deocamdată prin intervenţia lui Apponyi, căruia ia succes a linişti pe constituţionali şi pe cei din partidul poporal. A doua eventualitate este încă pendentă, dar pentru moment ea şi-a perdut caracterul ameninţător în urma atitudinei miniştrilor comuni conciliantă şi plină de consideraţii pentru situaţia delicată a guvernului coaliţiei.

Nimenui însă nu i-a trăznit prin minte, că pericolul ce ameninţă coaliţia era aşa de aproape de ea şi că chiar păcatele unuia din membrii cabinetului Wekerle avea săl-l deslănţuiască, păcate ce nu stau în legătură directă cu coaliţia şi cu problemele ei de guvernământ dar cu toate acestea scot în relief un rău mare, o boală periculoasă ce a cuprins organismul patrioţilor combatanţi pentru diferitele postulate naţionale, drepte şi nedrepte. Acest rău este corupţiunea, care în urma afacerei Polonyi-Halmos a isbucnit ca o bombă chiar în sânul cabinetului.

S'au făcut încercările cele mai desperate de a salva reputaţiunea ministrului Polonyi atât din partea acestuia şi a pretinilor săi din partid, cât şi a guvernului însuşi. Dar ceeace să drege şi să cârpeşte peste ḑi să destramă peste noapte iaraşi. Pare a fi o adevărată fatalitate, ce a ajuns guvernul coaliţiei şi nu numai guvernul ci chiar şi partidul independist în care Polonyi a jucat şi joacă încă — dar credem că încă numai pentru puţine momente — un rol atât de însemnat.

Ḑiceam în revista noastră de eri că afacerea Polonyi-Halmos încă nu e sfârşită. Mai întâiu sunt declaraţiile fiilor şi a ginerului lui Halmos, cari bat mult la ochi şi cari prevestesc că afacerea va avea încă un epilog. Fiii lui Halmos au declarat amândoi în public, că nu ştiu de aceea ca tatăl lor să fi avut vre-odată remuşcări că n'ar putea dovedi cele afirmate faţă cu ministrul de justiţie, ci că din contră ei erau siguri că dovezile se aflau în mâna tatălui lor şi că el se pregătea a le aşterne judecătoriei.

Declaraţia ginerului lui Halmos susţine, cum am arătat, că Halmos a fost numai victima sugestiunei medicului său de casă.

Acum se ridică un nou adversar în contra lui Polonyi, vestitul Lengyel Zoltan, care de mult agită în foaia „A Nap“ în contra lui Polonyi, a guvernului, ba şi în contra partidului. El vine acum într'o scrisoare deschisă, adresată membrilor partidului independist şi ridică cele mai grave acuzaţiuni în contra lui Polonyi ministrul justiţiei şi vicepreşedintele partidului. Lengyel reia firul rupt al acusaţiunilor, ce le-a îndreptat Halmos în contra lui Polonyi, declară că le ridică şi el contra ministrului şi e gata a le dovedi înaintea tribunalului. Afară de aceasta Lengyel mai acuză pe Polonyi, că şi-a folosit influenţa sa ca să-şi câştige pe cale nedreaptă avere în alte patru cazuri, ce le enumără.

Scrisoarea aceasta, ce o publică Lengyel în „A Nap“ a produs o estraordinară senzaţie şi să crede, că pasul lui Lengyel va fi fatal pentru ministru de justiţie într'un moment tocmai când se bucura, că a scăpat de încurcătură în urma declaraţiunei conzilierului de curte Halmos, care a plecat la Nizza ca să-şi lecuiască pretinsele torturi sufleteşti, de cari a suferit până ce iscusitul său medic de casă l'a scăpat, prezentându-i să subscrie o declaraţie, ce o formulase mai înainte în acord cu Polonyi.

Ministrul Polonyi şi pressa. In discursul, cu care a introdus Polonyi în şedinţa de Sâmbătă a dietei desbaterea budgetului ministerului de justiţie, a pus între altele în vedere şi o reformă a dispoziţiunilor, cari privesc pressa periodică din Ungaria. Polonyi a declarat, că deşi e cel mai mare amic al libertăţii de pressă, totuşi este un aderent al *confiscărei preventive* în casurile, când poporul sedus trebue să fie luat în apărare contra agitatorilor fără suflet. Cu cea mai mare rigoare trebue procedat faţă de pressa, care se face culpabilă de transgresiuni şi de lucruri imorale. Cu deosebire trebue luată sub scut însă viaţa particulară şi onoarea privată. De altfel, zise Polonyi, voiu convoca după terminarea desbaterei budgetului ministeriului de justiţie o anchetă a factorilor competenţi ai pressei din patrie.

O nouă întorsătură în afacerea Polonyi-Halmos. Bucuria lui Polonyi în urma satisfacţiei obţinute de la fostul primar Halmos, prin retractarea acuzărilor cunoscute, a fost numai de scurtă durată. Deputatul *Lengyel* Zoltan publică în n-rul de eri al ziarului »A Nap« o scrisoare senzaţională, prin care nu numai că susţine acusele ridicate contra lui Polonyi de cătră Halmos, ci scoate la iveală şi alte fapte punibile, săvârşite de Polonyi. Intre altele Lengyel acuză pe Polonyi de şantaj în afacerea cunoscută a contelui Alexandru Nako, santaj pe care îl vrea să-l dovedească prin martorii: contele Iuliu Andrassy, Alexandru Nako şi Dr. Geza Jeszensky. Lengyel mai reproduce o scrisoare a lui Polonyi, pe care acesta o scrisese la timpul său bar. Bela Schönberger şi din care resultă că Polonyi s'a făcut culpabil de spionagiu la curte şi totodată şi-a oferit serviciile regelui în acelaşi timp când a comis în clubul »Sas« lesa de majestate. Lengyel susţine că Polonyi e cel mai periculos om nu numai pentru partid şi pentru guvern, ci şi pentru tron şi naţiune şi cere ca el (Lengyel) să fie tras în faţa barei judecătoreşti pentru-ca să poată dovedi acusele sale.

Germania în pragul alegerilor.

(*mp.*) Germania stă în pragul alegerilor. Pare-că nici-odată atâta ferbere politică n'a frământat liniştitul popor german.

Causele sunt uşor de esplicat.

Disolvarea parlamentului prin rescriptul imperial în legătură cu motivele acestei disolvări, a fost fără îndoială un act extrem absolutist într'o ţară aşa numită constituţională.

Până când parlamentul nu are putere executivă sau cel puţin putere de control direct asupra ducerei în îndeplinire a hotărârilor sale, parlamentul rămâne mai mult sau mai puţin o jucărie în mâna domnitorului. Inaltul constituţionalism al Angliei e garantat tocmai prin directa înrâurire a parlamentului în esecutarea legilor.

Parlamentul Germaniei aduce legea, şefii resorturilor ministeriale în frunte cu cancelarul imperiului, adecă guvernul, sunt însărcinaţi cu esecutarea legilor, interpelările mai rămân singura ingerinţă a parlamentului asupra executării legilor. Organele sunt exclusiv organe de-ale împăratului respective ale guvernului numit de împărat.

Natural deci că aceste organe, cari stau absolut la discreţia guvernului execută ori ce lege după indiciile ordinului mai înalt, dată fiind şi lipsa de ori-ce legătură organică de principii, de partid etc. etc. între guvern şi parlament — e uşor de înţeles cum parlamentul din Germania e mai mult numai o formă constituţională, decât o instituţiune solidă constituţională.

Resultatul e că ori-ce renitenţă a parlamentului, adecă ori-ce hotărâre contrară dorinţelor guvernului, nu i răsplătită cu căderea guvernului ci cu alungarea adunărei naţionale.

Aşa s'a întâmplat şi în Decemvrie. Parlamentul n'a voit să încuviinţeze budgetul pentru continuarea răsboiului din Africa, cerut de guvern şi răspunsul a fost disolvarea parlamentului.

Cu toate acestea, o diplomaţie bine mascată a întors lucrurile în aşa măsură încât guvernamentalii de azi, adecă liberalii şi conservatorii luptă în campania electorală sub deviza salvărei onoarei poporului german şi a intereselor bine pricepute ale imperiului. Directorul secţiunei coloniale Dernburg, e principalul agitator al guvernului, respective ai partidelor guvernamentale. Poate că nici-odată un politician atât de înalt în Germania n'a fost expus atât de mult direct în lupta politică. Zeci de conferinţe şi discursuri cearcă să dovedească publicului german, că menţinerea coloniilor e necesitate naţional-economică de primul rang. Date, cifre, statistică, sentimentalism faţă de trupele trimise în răsboiul ucigător, să grămădesc una peste alta în neclintita voinţă de a rupe puterea oposiţiei a centrului ultramontani catolici şi a partidului social democrat.

Negrii şi roşii — înşişi două estreme stau faţă în faţă cu liberalii de toate nuanţele şi cu conservatorii, iarăşi estreme.

La alegerile de până acum, partidul oposiţionist, duşmanul de moarte împotriva căruia se conjuraseră cu toţii şi însusi împăratul întru hiperexces de zel bolnăvicios îi numise »oameni fără patrie«, erau social-democraţii, propagatorii neînfricaţi ai socialismului — roşii. Negrii, ultramontanii, nu cruţau nici mijloace, nici cuvinte, amvonul însuşi îl întrebuinţară împotriva acelora cu cari astăzi, merg mai mult sau mai puţin mână în mână.

Cancelarul imperial, principele Bülow, însuşi cearcă să-şi manifesteze întreaga-i ingerenţă, şi 'ntocmai precum la alegerile trecute apelase la conservatori şi centru să meargă împreună şi să se sprijinească reciproc, tot astfel de data asta într'un discurs ţinut la un banchet al comitetului de acţiune pentru politica colonială — provoacă pe liberalii şi conserv… meargă împreună. »In presara lup… Bülow, »nu e permis să mai esist… între aliaţi. Aceeaşi se poate zice … noul program politic, pe care au ce… fac cunoscut; programele sunt muz… torului.«

Şi cu toată neobosita agitaţi… vernului e foarte problematic dacă … tatul alegerei va ieşi în favorul lui …

Bebel, marele orator, şeful par… social-democrat, înflăcărează cu atâ… tere rândurile socialiste, încât pa… acesta, care dela începutul său şi … astăzi e tot în creştere, va ieşi mai … şi mai puternic din campania electo…

Ultramontanii şi-au mobilizat to… puterile, şi centrul, care a crescut … tocmai sub protecţia guvernului, prob… că va ieşi şi el mai tare.

Din tabăra guvernamentală a libe… lilor de toate nuanţele şi a conservator… vin veşti triste. Toţi pun în toate păr… contracandidaţi chiar şi împotriva alia… lor lor.

Şi dacă socialiştii şi centrul vor do… mina parlamentul viitor, ce se va întâmpla … — e clar? Diagnoza nu e greu de făcut … să nu uităm că statul constituţional în … care s'a făcut apel la voinţa poporului e … Germania şi în fruntea ei stă Prusia cea … iubitoare de hierarchie. Rezultatul va fi — … sau că centrul votează comandele guver… nului — sau — acasă — şi alte alegeri.

Aşa e în statele în care parlamentul … e numai formă constituţională şi nu insti… tuţiune solidă cu deplină putere.

Din dieta ungară.

Iuliu Maniu continuând, trece la chestiunea executării legii naţionalităţilor zicând:

Ne jigneşte, că atât d-l ministru al cultelor, cât şi d-l ministru al internelor au declarat, că legea naţionalităţilor nu trebue executată, pe motiv, că partidul naţional şi noi naţionalităţile în general negăm punctul întâi al acestei legĭ, tăiem astfel craca de sub picioarele noastre şi ne lipsim de posibilitatea de a putea pretinde executarea legii. (Adevărat! Aşa-i! în stânga.)

Daţi-mĭ voie, domnilor, executarea legilor şi respectarea legilor sunt identice. Respectarea legilor trebue s'o cerem şi s'o pretindem, în rândul întâi, atuncĭ când executăm legea. Iar executarea unei legĭ nu poate fi condiţionat de atitudinea unui cetăţean faţă de o anumită chestiune sau un anumit fapt. (Zgomot.) Abstrăgând dela aceasta, daţi-mĭ voie să nu primesc această obiecţiune, de oare-ce noi, carĭ suntem membrii partidului naţional, n'am negat nicĭ-odată, că totalitatea locuitorilor acestei ţărĭ formează prin legămintele aceloraşĭ drepturĭ. aceloraşĭ datorii şi ale aceleiaşĭ suveranităţĭ, legăminte bucuros acceptate şi de noi, o unitate politică. (*Kmety* K.: O naţiune!) In consecvenţă, e lipsită de orĭ-ce temei afirmarea d-lui ministru, că noi partidul naţionalist, am fi atăcat cândva, în cameră sau înafară de cameră, fie unitatea, fie integritatea acestei ţărĭ.

Intreabă apoi dacă a existat în Ungaria bărbat german, sau în Ardeal bărbat sas (*Banffy*: De Ardeal nu e permis a se vorbi în deosebĭ. Asta i tendenţios!) care să fi negat cândva unitatea naţională a statului ungar?

Şi oare executat'aţĭ cel puţin faţă de ei această lege. N'aţĭ executat'o, fiind-că n'aţĭ voit s'o executaţĭ pe motivul că executarea acelei legĭ ar fi apărat naţionalităţile împotriva unor anumite tendenţe exagerate ale elementului maghiar.

La început, când s'a alcătuit legea naţionalităţilor, partidul naţional român ca şi celelalte partide naţionaliste din ţară au observat o atitudine aşteptătoare. Să vedem cum vor practica această lege. Să vedem oare aşa cum vor executa-o, forma-v'a…

… pentru o comună vie… e s'a întâmplat? S'a în… ănd cu promulgarea la … gĭ, lipsite de criteriile le… le, ea nicĭ-odată nu s'a

… i de aicĭ au declarat, că … ăţilor nu trebuĕ executată … plaudat pe ministru-preşe… r'un discurs a declarat, că … ta legea naţionalităţilor. Nu… ul Kmety Karoly a declarat, … aţionalităţilor trebue executată, … astă lege nu mai e în vigoare. … Nu în întregime!) Să-mĭ dea voie … t, d-sa a spus, că legea numai … scoasă din vigoare, dar eu zic, … dispoziţiile fundamentale ale le… nalităţilor nu sunt scoase din vi… — Red.) şi legea cu toate ace… e execută. Şi eu, care mă însu… ntru instituţiunile de drept pen… nea de drept şi atât de mult re… m pentru sfinţenia legilor, încât ţin … ndurĭ tăinuite chiar şi legile carĭ … splac, câtă vreme sunt în vigoare, … iar cu toată sinceritatea, că m'au du… desamăgit declaraţiile guvernului, … rĭ în loc să promită executarea a… gĭ, declară franc, că nu o va exe… Voci: N'a zis'o!) D-l ministru-pre… e Wekerle a declarat, că nu va exe… ecât acele părţĭ ale legii naţionali… r, carĭ se refer la administraţia co… ală (*O voce*: Nu se poate executa!) … puteţĭ convinge, dacă doriţĭ, că în 48 … oare se poate executa.

Respectul de legĭ manifestat de d-l … utat Kmety nu e lipsit însă de un fond … tic, pentru-că a zis, că trebue executat art. de lege VI din 1840, care nu ad… ite nicĭ un preot român fără cunoştinţa … bei maghiare. Legea aceasta însă n'are … oare pentru Ardeal, unde zace comple… l bisericelor române (Sgomot. Reprobărĭ). Dar legea din 1840 e scoasă din vigoare prin art. de lege XX din 1848, în care se stabileşte, că bisericele vor dispune în mod autonom în ce priveşte viaţa lor internă bisericească. Şi numirea preoţilor e dreptul exclusiv, autonom şi inatacabil al bisericelor respective. Dar legea aceea e abrogată şi de statutul bisericei gr. ortodoxe naţionale române, dar e abrogată chiar şi prin legea naţionalităţilor, care stabileşte că fie-care biserică e îndreptăţită să folosească în administraţia ei internă limba ei proprie rituală.

O altă concepţie a st. domn ministru al cultelor, care tot la legea naţionalităţilor se refere, e că legea naţionalităţilor nu recunoaşte naţionalităţile ca atari, nu le recunoaşte în mod colectiv calitatea de subiecte de drept, investite cu drepturi speciale, şi d-l ministru, în consecvenţă, nu admite concepţiile, cari, altminteri, li-s'ar cuveni pe temeiul acelei legi. Daţi-mi voie să repet la acest loc, ceea-ce am amintit deja, pe scurt, cu prilejul discuţiei din rândul trecut anume, că legea naţionalităţilor, când abstrăgând dela ori-ce alta face condiţionate anumite drepturi dela coheranţa şi locuinţa la un loc a unui număr oare-care de indivizi de cutare naţionalitate, nu poate zice că drepturile acestea nu sunt legate de anumite subiecte de drept colective. Deoarece legea cunoaşte biserică naţională română, biserică naţională sârbească, iarăşi nu se poate zice, că anumite naţionalităţi nu sunt recunoscute ca subiecte de drept colective.

Dar să nu intrăm în asemenea ficţiuni şi dispute juridice. Intreb pe d-l ministru, oare dreptul pe care îl are d-sa şi pe care îl aveţi şi d-v. de a putea vorbi în ţara aceasta în limba poporului dv., oare acest drept nu este totodată şi dreptul acelui popor, al poporului maghiar? Dar abstrăgând dela aceasta, dreptul frunzei de a inspira acidul carbonic şi a respira oxigenul nu este oare totodată şi dreptul arborelui? Şi dacă eu ca român am dreptul întemeiat pe lege să-mi desvolt limba şi să-mi sporesc cultura, oare acesta nu e totodată şi dreptul fiecărui român şi aşa al întregului neam românesc ca totalitate? (Voci în stânga: Individualiceşte fie-care are drept.) Şi eu cred, On. Cameră, că această atitudine a d-lui ministru e tot atât de neacceptabilă ca şi punctul celălalt de vedere, că de aceea nu se poate executa legea de naţionalităţi, pentru că ce priveşte punctul prim înşişi naţionalităţile au luat atitudine contrară legii.

Oratorul zice mai departe, că voeşte să se asigure desvoltarea liberă în aceasta ţară fie-cărui cetăţean, prin urmare şi naţionalităţilor nemaghiare. D-voastră nu ne puteţi interzice de a ne dezvolta după cerinţele individualităţii noastre etnice. In măsura, în care promovaţi cu mijloace materiale dezvoltarea culturală a poporului maghiar, în aceeaşi măsură cerem să ne sprijiniţi şi pe noi, cari şi noi contribuim la visteria statului.

Ţinta politicei noastre continuă vorbitorul — nu e alta decât ca în această ţeară fie-care popor să se poată dezvolta pe teren cultural şi economic. Dacă dv. nu puteţi asigura în cercul aşezămintelor actuale fiecărui popor dezvoltarea economică şi culturală, atunci întreaga organizare actuală de drept public ori politică se dovedeşte nepractică şi necorectă şi deci va trebui să sufere schimbare. Guvernul nu e capabil să îndeplinească nici măcar cererile atât de moderate ale pretenziunilor culturale ale fraţilor noştri Slovaci.

Eu mă conduc de punctul de vedere că D-voastră Maghiarii şi noi Românii trebue să ne înţelegem. (Aşa e!) Noi două popoare, etniceşte izolate de toate celelalte popoare, ne putem asigura existenţa în vârtejul popoarelor Europei numai dacă ne putem înţelege deplin întru toate. (*O voce*: De aceea trebue să învăţaţi ungureşte!) Dar d-l ministru contele Apponyi a declarat, că e în interesul milioanelor populaţiunei, de ori-ce limbă ar fi, a şti şi a simţi că Maghiarul e stăpân în ţara aceasta. (Adevărat! Aşa este!)

Eu nu recunosc aceasta teză sub nici un feliu de raport şi anume pentru-că într'o ţară democratică stăpân e fie-care cetăţean muncitor. (Aşa e!)

Dacă d-l ministru, care în tot cazul e săturat de concepţia mai limpezită a vieţii de stat, declară în această Cameră, într'o corporaţie politică faptul, că în această patrie e stăpân Maghiarul (Adevărat, aşa-i!) şi dă posibilitatea, ca să se infiltreze această concepţie în fiecare factor al vieţii de stat, atunci poftiţi şi vă închipuiţi: vor isvorî din aceasta şiruri nesfârşite de abuzuri, persecuţii şi nedreptăţi, cari vor face imposibilă întruparea principiului fundamental al politicei noastre, şi anume ca poporul român şi cel maghiar să poată ajunge la buna înţelegere. Se ştie din bătrâni că sluga şi stăpânul nu pot fi prietini şi între ei nu poate domni iubirea. (Sgomot).

Nu mă cuget la aceea, d-lor, că părerea d-lui ministru e izolată. (Strigăte în stânga: Consimţim cu el). Imi va face mare onoare d-l ministru, dacă îmi va dovedi netemeinicia convingerii mele; daţi-mi voie însă să constat, că în vreme ce d-l ministru de interne spune, că trebue să iubim poporul, adecă poporul naţionalităţilor, d-l ministru president declară cu câteva zile mai târziu în faţa noastră a tuturora, că n'are lipsă de iubire, ci — accentuând cezarismul — are trebuinţă de stimă; în acelaş timp cadrează de minune cu aceste declaraţii zisele d-lui ministru de culte, care spune, după cât pricep eu ungureşte, că fapt e, că Maghiarul e stăpân în această ţară. (Aşa-i! Sgomot.) (*Iuliu Markos*: Hegemonie maghiară de o mie de ani). Daţi-mi voie, ca în urma vorbirii contelui Andrássy, primită în întregime de d-l ministru de culte, să amintesc, având în vedere acea necesitate politică, ce pretinde bunăînţelegere între poporul român şi maghiar, un fapt, o convingere, pe care eu o accept. A amintit adecă în vorbirea cea mai proaspătă, că în această ţară chestia naţională şi rezolvarea acestei chestii e în ultima analiză o problemă internaţională, are o însemnătate internaţională în acel înţeles, că această ţară în complexul său de popoare cu naţionalităţile de azi, e chemată să mijlocească în acest centru al Europei bunăînţelegere cu popoarele din jur şi garantându-ne această ţară cu naţionalităţile ei desvoltare pacinică şi sigură, să fie un sprijin sigur formaţiunilor politice de mai târziu.

Aceasta însă numai aşa vom putea ajunge, dacă într'adevăr vom mulţămi fie-care popor de aici, pentru-că e pericol comun, dacă nu vom şti satisface în împrejurările actuale, d. e. elementul slav, astfel acesta pe baza legii vecinice a naturii îşi va căuta condiţiile de desvoltare în altă parte, şi aceasta nu va promova ajungerea noastră la ţintă.

Ar fi aceasta o primejdie şi lovitură grozavă. Datoria D-Voastră şi a noastră este, să împedecăm gravitarea elementului slav în altă parte prin aceea, că le asigurăm existenţa şi desvoltarea. Eu nu o zic aceasta ca slav, ca slovac, ci ca român, că, zău, nu-i corect să fie despoiaţi de condiţiile desvoltării, pentru-că aceasta e rezultatul natural al firei omeneşti, şi pe baza legilor ei eterne îi duce într'acolo, ca să caute satisfacţia pe altă cale, (sgomot), şi caută alt punct de cristalizare, care le oferă desvoltare sigură.

Nu poate primi budgetul, de oarece nu află în el ceea-ce ar putea servi spre promovarea culturei cetăţenilor nemaghiari. (Aprobări pe băncile naţionaliştilor).

Şedinţa camerei dela 16 Ianuarie a. c.

Apponyi Al. ministrul de culte (*continuând*): Onoratul meu condeputat, Iuliu Maniu s'a silit eri într'o formă foarte obiectivă a argumenta din punct de vedere pedagogic în contra garanţiilor ce le cerem. A zis, că să periclitează rezultatul cultural al învăţământului, dacă în şcoalele poporale, elevii sunt siliţi a învăţa în afară de limba maternă o a doua limbă. Experienţa mea individuală se contrariază acestei păreri. Toată chestiunea se reduce la întrebarea dacă este în genere de dorit ba necesar, ca toţi cetăţenii acestei patrii să fie aduşi în situaţiunea ca unii cu alţii să poată ajunge în legături spirituale, încât de fapt şi nu numai formal, nu numai pe hârtie, nu numai în ficţiuni de drept public, ci şi în realitate să formeze un întreg, o unitate în înţeles politic.

A doua lature a chestiunii este ca toţi cetăţenii statului, ori-ce limbă ar vorbi să ajungă în poziţia, ca nu numai să dea cătane şi dare statului, ci să poată lua parte activă la viaţa acestui stat şi să poată dobândi şi cele mai înalte funcţiuni şi demnităţi. (Aprobări.)

N'ar fi posibil de a crea aici în adevăr o viaţă unitară naţională, dacă nu se va crea şi condiţiunea primordială pentru aceasta, ca adecă cetăţenii să se înţeleagă unii pe alţii. (Aşa e!) In deosebi nu poate fi unitate naţională, dacă grupuri întregi, concentrate după limba lor maternă ar fi lipsite de putinţa de a se înţelege cu grosul naţiunei şi dacă grupuri mari se vor separa după limbă şi nu vor învăţa limba, care singură poate fi în ţara aceasta copcia, ce poate lega pe fiecare mădular al statului. S'ar păcătui în contra acestor grupuri, dacă ar fi isolată dela comuniunea intelectuală şi de sentimente cu ceilalţi cetăţeni. Atunci cetăţenii aceştia, cari nu vorbesc ungureşte, ar deveni străini în ţară şi de aici numai un pas ar fi ca să graviteze în afară. (Aşa e, adevărat. Aprobări viue îndelungate.)

Administraţia învăţământului public ar păcătui în contra acestor cetăţeni, dacă nu ar căuta să facă în tot chipul imposibil aceasta izolare în urma căreia cei cu limba nemaghiară n'ar putea lua parte la viaţa statului cu acel efect, ca aceia a căror limbă maternă e cea nemaghiară (Aşa e!)

Onorată cameră! Eu voiu să discut aceasta chestiune în acelaş ton, în care ton a discutat'o onor. meu condeputat Maniu. Nu sunt avizat de a apela la dispoziţiuni şi la patimi. In aceasta chestiune trebue să apelez numai la adevărurile fundamentale alcătuitoare de staturi şi de naţiuni şi la mintea şi logica sănătoasă, pentru a putea convinge pe cei de bună credinţă (Aşa e! Adevărat!)

Dacă e adevărat că o astfel de separare nu poate fi nici în interesul întregului naţional, nici în acela al părţilor pe cale de a se izola, atunci apelez la ori-ce tată de familie, care s'a ocupat de educaţia de copii, să spună dacă nu tocmai atunci copilul învaţă mai uşor o altă limbă, când se află în frageda copilărie?

Aşa să binevoiţi a înţelege această direcţie. Nu ştiu dacă e neînţelegere ori greşită tălmăcire, că onor. meu condeputat a adus iarăşi înainte eri ce am zis eu şi am comentat că Maghiarul să fie stăpân aici în această ţară. (S'auzim!)

Multe imputări am întâmpinat în cariera mea politică, dar aceea, că nu m'aş putea esprima destul de lămurit, nu mi s'a făcut încă niciodată. Acum dar tocmai ca să nu fie dubietate, enunţ, că da, Maghiarul să fie domn în această ţară (viue aprobări). Dar cine e Maghiarul? Maghiar, este fiecare membru al naţiunei politice maghiare. Care nu vrea să fie membrul ei, care nu vrea să ia parte la această stăpânire maghiară, acela să esclude printr'asta pe sine însuşi. (Viue aprobări). Zicala că Maghiarul e aici domnul, înseamnă dar, că numai acela poate fi aici stăpânul, care fără de nici un cuget rezervat să mărturiseşte ca membru al naţiunei maghiare politice şi care pune interesele acesteia peste orice interes particularist. (Aplause).

Crede că acum s'a pronunţat destul de clar şi se roagă să se primească budgetul.

Delegaţia conziliului comunal bucureştean la Viena.

Viena, 20 Ian. 1907.

Ziua de eri, Sâmbătă, a fost destinată pentru vizitarea mai multor stabilimente ale oraşului. Seara s'a dat în onoarea oaspeţilor bucureşteni în palatul primăriei un mare banchet, la care au luat parte 250 persoane, între cari numeroşi conzilieri comunali vienezi, membrii legaţiunei române, reprezentanţii coloniei române, mareşalul ţării, preşedintele poliţiei şi mai mulţi deputaţi creştini-sociali.

In timpul banchetului cea mai populară orchestră vieneză, de sub conducerea capelmaistrului curţii reg. române C. W. *Drescher*, a executat următorul program:

1. Hora Sinaii (marş), de Sykora.
2. Reminiscenţe din opereta „Văduva veselă“, de Franz Lehár.
3. a) „Der Sandträger“, cântec de Aug. Bungert. (Compoziţiune poetică de Majestatea Sa Elisabeta, regina României). b) „Mihai Viteazul“, marş, de Louis Wiest.
4. „Wiener Blut“, vals, de Johann Strauss.
5. a) „Gavotta-Elisabeta“, de C. W. Drescher, dedicat cu profund respect Maj. Sale Elisabeta regina României. b) „Marşul regele Carol I.“, de C. W. Drescher, dedicat cu profund respect, Maj. Sale Carol I. Regele României.
6. Mare fantasie din opera „Faust“, de Gounod.
7. a) „Ich habe ein kleines Lied erdacht“, cântec, de Aug. Bungert. (Poezie de Maj. Sa Elisabeta Regina României) b) „Deşteaptă-te Române“, cântec patriotic, de A. Mureşianu.
8. „Was giebts denn neues?“ (Dar, ce e nou?), Potpouri de C. W. Drescher.
9. „Tu şi tu“ vals din opereta „Fledermaus“, de Johann Strauss.
10. Muzica probita! Romanţă, de Gastaldon
11. Polo célèbre, marş, de N. de Lopez.
12. Marşul femeilor, de Franz Lehár.

Meniul a fost următorul:

Stridii de Whitstable. — Supă de pasăre cu rădăcini. — Păstrav de munte cu unt. — Costiţe de vacă à la Wellington, cu legume fine. — Sturzi umpluţi cu trufe. — Punş românesc. — Clapon styrian compôte de fructe-salată. — Mazăre de zăhar franceze, trufanda. — Plăcintă germană de mere. — Fructe îngheţate în forme. — Prăjituri. — Fructe diverse. — Diverse brânzeturi. — Cafea.

Cherry superior. Bere specială de Viena. — Vin de Mailberg. Anglisberge. — Vin de Voeslau şi Gradenthal. — Vin de Perchtoldsdorf şi Riesling. — Vin de Gumpoldskirchen din 1905. — Louis Roederer carte blanche. Moet & Chandon White star. — Licheruri.

Primul toast l'a rostit primarul Dr. *Lueger*, în sănătatea împăratului Austriei şi regelui Carol încheind cu un intrăit »Să trăiască«: oraşul Bucureşti, primarul Cantacuzino şi conzilierii săi.

A răspuns îndată primarul *Cantacuzino*, care aduce elogii capitalei Viena şi conziliului comunal vienez şi comunică că îndată după reîntoarcerea sa la Bucureşti va propune în conziliul comunal ca una din străzile Bucureştilor să poarte numele primarului Dr. Lueger.

Presidentul reuniunei industriale Vieneze, deputatul *Klink* aduce elogii României, care într'un timp relativ scurt a realizat progrese uimitoare pe toate terenele, vorbeşte cu laudă despre succesul expoziţiei jubilare române, accentuiază că România garantează astăzi în urma raporturilor ei cu statele învecinate şi în deoseb cu Austria *status-quo*-ul în Balcani şi încheie închinând pentru aranjerii expoziţiei jubilare.

Prinţul *Lichtenstein* închină pentru poporul român, conzilierul comunal şi deputatul Dr. *Weisskirchner* comunică că una din străzile cartierului XXI va primi numele primarului român »Cantacuzino«, ajutorul de primar *Ciurcu* închină pentru Dr. Lueger, Dr. *Klotzberg* pentru ministrul Lahovary, Dr. Dorn pentru Carmen Sylva, etc. etc.

Banchetul a luat sfârşit târziu noaptea.

Cor.

ŞTIRILE ZILEI.

— 9 (22) Ianuarie.

Demonstraţiile antidinastice în Sofia. In urma închiderei universităţii, studenţii bulgari s'au întrunit eri într'un mare meeting, în care au protestat contra măsurei luate de guvern. De la meeting studenţii au plecat la palatul princiar, unde au demonstrat prin fluerături şi huidueli contra principelui Ferdinand, care însă nu se afla în palat. Intervenind cavaleria pentru a resfira pe demonstranţi, aceştia au bombardat pe cavalerişti cu bucăţi de ghiaţă. Cavaleriştilor li-a venit în ajutor un regiment de soldaţi de gardă, cari cu săbiile scoase s'au aruncat asupra mulţimei, care a trebuit în urmă să se retragă. Numeroşi demonstranţi au fost răniţi. Palatul şi universitatea au fost ocupate de miliţie.

Comunicaţia pe linia Braşov-Săcele, care din cauza zăpezei mari a fost întreruptă, s'a reluat eri din nou.

La postul de primar al oraşului Sibiiu, devenit vacant prin retragerea primarului Drotleff din postul său, comitetul cercual săsesc a candidat pe d-nii Frideric *Walbaum*, primarul Sighişoarei şi pe d-l Albert *Dorr*, primarul din Sebeşul săsesc.

Ministerul reg. de comerciu a oprit apariţia foaiei slovace »*Ruttka Orava*« pe motiv că agită contra naţiunei maghiare.

»Ţara Oltului« este titlul unui nou ziar social-economic săptămânal, ce a început să apară în Făgăraş, având ca proprietari pe d-nii advocaţi Dr. N. Şerban, Dr. I. Şenchea şi Dr. Oct. Vasu, iar ca redactor interimal pe d-l Constantin Popp şi ca prim-colaborator pe d-l Ioan Berescu. In »prospectul« ce se publică în fruntea foii redacţiunea spune, că scopul acestui ziar nu este vânarea după interese personale, ci înfiinţarea ziarului are de scop a servi toate interesele generale româneşti şi în special interesele locale ale ţinutului Făgăraş pe toate terenele. Sălutăm cu plăcere pe noul confrate cu atât mai vârtos, că apariţia noului ziar înseamnă şi o raliare a intelectualilor români din ţinutul Făgăraşului în lupta pentru promovarea intereselor obşteşti ale acestui ţinut românesc. Abonament pe un an 5 coroane, pe 6 luni 2 coroane 60 bani, pe trei luni 1 cor. 50 bani.

Reuniunea română de cântări din Sebeşul săsesc aranjază pe ziua de 27 Ianuarie st. n. 1907 un concert în sala cea mare de la hotelul »Leul de aur«. Dirigent Octavian Mureşan. Programa: 1) »O ce veste minunată« colindă pentru cor mixt de Dima. 2) »Nu-i dreptate«, pentru cor mixt de Dima. 3) a. »Cântec de amor« b. »Barcarola« pentru cor de femei de Brahms. 4) »In zadar alerg pământul« pentru cor mixt. 5) a. »Cântec de sară« de N. Popoviciu. b. »Pe orizont departe« de Mendelsohn. Pentru cuartet duplu bărbătesc cu acompaniare de orchestră. 6) »Morariul« de Kiriac pentru cor mixt. 7) Iată ziua triumfală« pentru cor mixt. Inceputul ½8 oare seara. Preţul de întrare: Locul I cor. 1·40, locul II cor. 1.

Administraţia revistei »Luceafărul« ne roagă să publicăm următorul aviz: Aducem la cunoştinţa onor. cititori că toţi aceia cari se vor abona sau reabona în cursul lui Ianuarie stil nou, plătind abonamentul pe un an întreg, vor primi la cerere, gratuit şi franco, abonaţii cu 20 cor. şi 12 cor. două, iar abonaţii cu 7 cor. unul din următoarele volume, apărute în editura noastră: I. Agârbiceanu: De la ţară. I. Ciocârlan: Traiul nostru. A. Ciura: Icoane. I. Bârseanul: Primele versuri. Z. Bârsan: Ramuri. M. Gorkiĭ: Novele. G. Coşbuc: Költemények. Onor. cititori sunt rugaţi a scrie pe cuponul mandatului, pe care din aceste şapte volume doresc să le primeasca. Abonament: pentru Ungaria 1 an 12 cor., 6 luni 6 cor. Ed. de lux pe un an 20 cor., pe ½ an 10 cor. Pentru învăţători săraci şi studenţi: 1 an 7 cor. Străinătate: 1 an 16 cor., 6 luni 8 cor. Ed. de lux pe un an 25 cor. pe ½ an 13 cor.

Numire. D-l Ioan Pop, administrator protopopesc în tractul Budacului rom. a fost numit din partea conzistorului din Gherla vice-protopop.

Cutremurul din Kingstovn. Firul telegrafic aduce amănunte îngrozitoare cu privire la devastările pricinuite de cutremurul de pământ din Chile. Numărul morţilor se ridică la o miie. Morţii au fost îngropaţi în afară de oraş, de oarece cimitirul a dispărut fără urme. Eri noaptea s'au resimţit noue cutremure puternice. Panica în populaţiune e de nedescris.

Petrecere în Cicudiul de Câmpie. Ni se scrie: Tinerimea română din Cicudiul de câmpie şi jur la învitarea d-lor M. Moldovan rig. în drept şi G. Moldovan, învăţător a aranjat o producţiune teatrală împreunată cu dans a doua zi de crăciun (8 Ianuarie a. c.) în favorul edificândei şcoale din loc. Reprezentaţia teatrală a succes cât se poate de bine. S'a jucat piesa teatrală »Cinel-Cinel« de V. Alexandrii. In deosebi d-şoarele Susana Bosdoc şi-a jucat rolul cu o dibăcie şi gingăşie deosebită şi cât se poate de natural, nu mai puţin şi d-şoara M. Bozdoc şi A. Ignat.

După producţiune a urmat dans până în zori cât se poate de animat. Costumele naţionale au răpit privirea tuturor. Contribuiri peste taxă s'au primit dela următorii: G. Vlassa, preot mil. 10 cor., I. Bosdoc 5 cor., Dr. I. Oltean 4 cor., I. Vlassa 3 cor., G. Vlassa, propr. 2 cor., E. Chiciudean 1 cor., I. Crişan 1 cor., G. Moraru 1 cor., A. Oltean 1 cor., Zakarias A. 4 cor., Fürge O. 1 cor., Puică A. 1 cor., I. Runcu 1 cor., N. N. 1 cor., d-na Caliani 1 cor., D. Vlassa 1 cor., Dr. I. Sampalian, prof. 1 cor., V. Morariu 1 cor., N. Solomon, protop. 2 cor. R. Muntean 1 cor., D. Muntean 2 cor., Csiky G. 1 cor., N. Galea 2 cor., V. Maior 3 cor., A. Vlassa 2 cor., Trif I. 1 cor., Bugner I. 3 cor., Palatkás I. 4 cor. Primească onor. contribuenţi mulţămitele noastre cele mai profunde. *Vlassa*, cassar.

Bibliografie.

In Sibiiu a apărut Nr. 1 din »Revista teologică«, organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească. Apare lunar. Redactată de un comitet. Redactor responzabil: Dr. Nicolae Bălan, profesor seminarial. Redacţia şi administraţia: Sibiiu, strada Măcelarilor, 45. Abonamentul pe an 6 cor., pe ½ an 3 cor.

— A apărut »Luceafărul« Nr. 1, 1907 cu următorul cuprins: Octavian Goga: Priveghitori şi ciocârlii (poezie). A. Ciura: Aduceri aminte. I. Borcia: Ifigenia în Taurida (Act. II, Sc. 1). Trad. H. P. Petrescu: Barcarola (schiţă). G. Murnu: Iliada (din cântul VI). Trad. G. Bogdan-Duică: Scrisori din Bucureşti (VI). Dări de seamă de I. B. şi Dr. I. Lupaş. Cronica.

Ilustraţiuni: O. Spaethe, Dor timpuriu; Flăcău din Turdaş; Mireasă din Sereca; Bujdeauca lui Creangă din Ţicău; Ector îşi ia rămas bun dela soţia sa, de Preller; Darul Austriecilor Regelui Carol; O laie de ţigani.

— In Bucureşti a apărut »Revista noastră«, publicată de Ion Gorun şi Constanţa Hodoş. Apare de două ori pe lună. Abonamente: Un an 5 lei; şase luni 2 lei 50 bani; Ediţia pe hârtie velină, un an 10 lei; In Austro-Ungaria un an 6 lei; Ediţia velină 12 lei. Pentru tot ce priveşte Redacţia şi Administraţia a se adresa: Strada Teilor Nr. 78, Bucureşti. — 10 bani exemplarul.

Dare de seamă şi mulţumire publică.

Cu ocaziunea petrecerii aranjate de »Reuniunea femeilor rom. gr. or. din Bran«, în ziua de 26 Dec. 1906 st. v. au binevoit a contribui sara la cassă următorii domni: Ilustritatea Sa d-l Ioan cav. de Puşcariu, 10 cor., P. O. D. Dr. Iuliu de Puşcariu, 8 cor., Ioan Turcu pretor, Dr. Emil Tărnovean medic, Axente Moşoiu notar, Ioan Berariu vice-notar, George Enescu paroch, Fritz Mühlbechär, Nicolae Crăciun vice-notar, câte 4 coroane; Michail Bárdossy primpretore, Dum. Tătulea preot, Dumitru Pop învăţător, Iacob Popa notar, Ernst Weber farmacist, N. Popovici, Anton Cosma, N. Runceanu înv. dir., Ioan Mănoiu preot, familia Nóghia, familia Bratu Puşcariu, N. Arisianu, Il. Reit preot, George Tisca preot, Alexe Chitiu, Ioan Strîmtu, Mich. Nistor, Samuel Lukas, câte 3 cor.; D-l Iosif Puşcariu advocat, Kelemen Pál revizor. Emil Stoian, Valeriu Iozon, Nic. Picu, câte 2 cor.; Ioan Băncilă 2 cor. şi 40 bani şi Ioan Buta, 2 cor. 20 bani; George M. Tătoiu, Iosif I. Puşcariu, Moise Moşoiu, Ioan Aldea, Emil Reit, înv., câte 1 cor. şi 20 bani.

In scopul procurării de obiecte de »tombolă« au contribuit doamnele: Catinca Iuga Puşcariu cu 6 coroane, Letiţia Turcu 2 cor. Florica Puşcariu 2 cor. şi Eugenia Arisianu cu 4 cor.

Obiecte pentru »tombolă« au binevoit a dona doamnele: Catinca de Puşcariu, 1 vas de majolica, Stana L. Puşcariu, 1 ştergar de borangic; Livia Ax. Moşoiu, o ţinătoare de cârpe de praf brodată şi o garnitură perii, Efrosina Reit, 4 pahare biere; Elisabeta Enescu, un orologiu de buzunar, o pară şi 2 frunze pentru dulceaţă; Maria Popa un serviciu de compot; Livia N. Popovici 2 filigene şi 2 chibritelniţe, Maria Cosma 1 serviciu de liquer, Christina Puşcariu 2 şervete şi 2 căni; Maria V. Ionică 2 pahare pentru apă; D-şoara Mariţi Stoian 1 ştergar, d-na G. Babeş 1 portmoneu şi 1 ştergar, Maria Alexe Chitiu 2 şervete, Mariţi I. Gerbacea 1 şervet; Maria George Aldulea 4 filigene de apă, Elena Colan, 1 păr. filigene cafea şi 1 pahar de apă cu flori; Aneta N. Arisianu 2 căniţe de cafea cu 2 farfurioare aurite; d-na V. Runceanu 2 solniţe şi o carte; d-şoara Iustina Dan înv. 1 portmoneu; Silvia Dr. Tărnovean 1 felinar, o cuvertă cu ilustrate; un briceag, un călindar; d-şoara Emma Klusch 1 tişleifer şi 1 şervet brodate.

Din vânzarea biletelor de tombolă s'a încassat suma de 78 cor. 40 bani. Deci întratele în total au fost de 213 cor. Subtrăgând spesele cu cor. 126.53 bani, rezultă un venit curat în favorul fondului de cor. 86.47 bani, care sumă s'a şi depus la banca »Parsimonia« spre fructificare. Subscrişii ne simţim de datorinţă, ca în numele Reuniunei, tuturor p. t. contribuenţi a le exprima şi pe această cale mulţămita noastră.

Bran, în 28 Dec. 1906.

Maria I. Popa, vice-preş. reuniunei.

Livia N. Popovici, cassieră.

George Enescu, secretar.

ULTIME STIRI.

Budapesta. 22 Ianuarie. Comisiunea de verificare a camerei deputaţilor a anulat mandatul deputatului Coriolan Brediceanu, obţinut în Bocşa.

Budapesta, 22 Ianuarie. Conferenţa partidului kossuthist a luat hotărîrea, după-ce Polonyi a resfrâns toate acusele ridicate contra sa, de a *considera incidentul Polonyi-Halmos de încheiat.* A făcut mare sensaţie declaraţiunea lui Polonyi, că scrisoarea adresată bar. Waldstein a concipiat-o şi expediat-o cu ştirea comitetului diriguitor. Contele Stef. Károlyi a declarat că, singura resolvare corectă a afacerei Polonyi-Halmos e cea pe cale judecătorească.

Budapesta, 22 Ianuarie. Deputatul *Lengyel* Zoltán a fost eschis din partidul kossuthist.

Budapesta, 22 Ianuarie. Contele Andrássy a desminţit în conferenţa partidului constituţional declaraţiunea lui Polonyi, că el (Andrássy) ar fi ştiut de scrisoarea ce s'a scris bar. Waldstein-Schönberg.

Viena. 22 Ianuarie. In urma depeşilor de omagii trimise împăratului Fr. Iosif şi regelui Carol, suveranii au trimis telegrame de mulţămire delegaţiunii conziliului municipal bucureştean şi vienez. Delegaţiunea română a făcut eri o escursiune la Kaiserbrunn, unde au inspectat conductele de apă cari sunt aduse din sursa muntoasă, apoi la Semmering unde s'a servit oaspeţilor un prânz, unde s'au schimbat toasturi cordiale. Seara s'au întors la Viena.

Prin staţii oaspeţii români au fost salutaţi de conziliile comunale locale. Vremea a fost foarte nefavorabilă. Toată ziua a nins. Zăpada e enormă.

Viena. 22 Ianuarie. D-l Take Ionescu, ministrul de finanţe, a sosit erĭ dimineaţă aci şi a făcut o vizită ministrului de externe, baronul de Aehrenthal.

Sofia. 22 Ianuarie. Ziua de eri a fost foarte agitată. Studenţii universitari uniţi cu funcţionarii grevişti dela C. F., au făcut demonstraţii furtunoase în faţa palatului princiar, unde a trebuit intervenţia cavaleriei pentru restabilirea ordinei. Trupele au fost întâmpinate cu pietre şi focuri de revolvere de către demonstranţi. — Numeroşi soldaţi au fost răniţi. Spre seară străzile au fost cu desăvârşire goale. Cafenelele şi restaurantele au fost închise, iar pe străzi circulau patrule.

Sofia, 22 Ianuarie. In cercurile curţei şi guvernamentale demonstraţia îndreptată în contra principelui a produs mare agitaţie. Principele Ferdinand a concediat pe majorul Holev, mareşalul palatului princiar şi a numit în locul lui pe Stoianow şi numai în urma intervenţiei ministrului de războiu n'a fost concediat şi generalul Markov, şeful regimentului de gardă. Prinţul Ferdinand s'a retras la Vila sa din apropierea Sofiei.

Sofia. 22 Ianuarie. A apărut rescriptul princiar prin care universitatea *se închide pe termin de şase luni şi se îndepărtează toţi profesorii şi docenţii universitari.*

Sofia. 22 Ianuarie. In urma apariţiei ucazului de închiderea universităţii, conziliul academic a hotărît, că universitatea fiind creată prin lege, nu poate fi închisă decât tot prin lege; că profesorii nu pot fi daţi afară decât în virtutea art. 37 din legea universităţei; şi ca atare măsura luată de guvern e fără efect.

Sofia. 22 Ianuarie. Până acuma au fost arestaţi 200 tineri. Cei ce nu au domiciliul în Sofia vor fi trimişi acasă şi acolo vor fi înrolaţi.

Petersburg. 22 Ianuarie. Alegerile pentru Duma imperiului, ale oraşului Petersburg, au fost fixate prin ordin imperial pe ziua de 1 Martie.

Petersburg. 22 Ianuarie. Guvernul pentru a asigura pacea internă în oraş a mărit efectivul jandarmilor cu 135.000 de soldaţi.

Petersburg, 22 Ianua[...]
care bântue acuma Ru[...]
mult mai grea ca acee[...]
In multe locuri pâinea li[...]
săvârşire. Populaţia se [...]
ghindă şi rădăcini de cop[...]
vernamântul Ufa se comu[...]
pulaţia este aproape distr[...]
cial femeile şi copiii sufăr n[...]
Cei mai mulţi locuitori şi-au [...]
averea şi familiile nu mai au ce[...]
Numărul bolnavilor de tifos cr[...]
mod înspăimântător. Mulţi l[...]
din regiunile bântuite de foam[...]
mai pot părăsi locuinţele, [...]
cauza boalei şi slăbiciunei, fie n[...]
cu ce se îmbrăca. Zece la s[...]
populaţie se află bolnavă din c[...]
lipsei.

Sofia. 22 Ianuarie. Erĭ poliţia [...]
făcut o adevărată razie în contra s[...]
denţilor. Mai multe sute au fost ar[...]
staţĭ şi constrînşĭ la serviciu sau [...]
rolaţĭ imediat în armată sau tri[...]
acasă.

Constantinopol. 22 Ianuarie. [...]
metropolit din Coritza semnalează [...]
triarchatului că mutteseriful i-a co[...]
nicat că nu trebue să ia parte la co[...]
ziliul de administraţiune din Kaz[...]
Aceasta a produs la patriarchat o ma[...]
escitaţiune şi temerea că aceasta s[...]
nu fie o măsură pentru a sili patria[...]
chul se reguleze chestiunea cuţovlah[...]

Londra, 22 Ianuarie. Telegrame di[n]
New-York anunţă că eri la miezul nopţ[ii]
2 mari cutremure s'au simţit în Kingsto[n]
Port-Royal s'a scufundat cu 25 de picioar[e]
sub apă. Cimitirul oraşului a dispărut cu totul. Catastrofa din Kingston e mult mai mare ca cea din San-Francisco. Până acum s'a constatat că sunt 1500 de morţi. După afirmaţiunile ziarului »Vordl« au fost îngropate 1200 cadavre pân'acum.

Bufalo (statul Newyork). 22 Ianuarie. Un violent uragan a pricinuit erĭ pagube de un milion de dolarĭ, cincĭ vapoare au fost scufundate.

Diverse.

Agonia cilindrului. Da, cilindrele, visul de odinioară al tuturor junilor bacalaureaţĭ, pălăria aceasta ultra-pariziană, dispare. Fabricanţii de cilindre au publicat o plângere: In mai puţin de zece anĭ spun ei, producţia cilindrelor a scăzut de la 22.000,000 lei la 6.350.000. Interesant este, că fabricanţii aruncă vina asupra pressei şi a cronicarilor modernĭ, carĭ prin ironiile lor au compromis aceste pălării, periclitând astfel o industrie eminamente franceză. Ei cer ca foiletoniştii şi cronicarii să înceteze cu sarcasmele la adresa acestei pălării franceze.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor respons. interim.: **Victor Branisce**

›ursa din Viena.

Ianuarie n. 1907.

›aur 4⁰/₀.	114 30
..e ung. 4⁰/₀ . . .	96.80
ung. în aur 3½⁰/₀ .	84 80
. ung. în argint 4⁰/₀ .	95 85
croate-slavone . . .	96.10
‹ premiĭ	203.—
ı reg. Tiseiși Seghedin .	153 50
hârtie austr. 4²/₁₀ . . .	99 20
› argint austr. 4²/₁₀ . . .	99 15
e aur austr. 4⁰/₀	117 25
ı coróne austr. 4⁰/₀ . . .	99.35
ırale ungare 3½⁰/₀ . . .	89.45
n 1860 . . , . . .	156 75
ıle Băncei ung. de credit	1780.—
ıle Băncei austr. de credit	836 75
ue-ale Băncei austro-ung. .	688.75
leondorĭ.	19 —
ɔĭ imperiale germane . . .	117 57
ıdon vista	241.—
ıs vista.	95.55½
ıtaliene	95.50

Cursul pieței Brașov

Din 22 Ianuarie n. 1907.

ıote rom.	Cmp. 18.86	Vênd.	18 94
ınt român	„ 18.80	„	18.84
›oleondori.	„ 19.06	„	19 10
beni	„ 11.20	„	11.45
ırcĭ germane	„ 117.20	„	117 30
ɔ turcescĭ	„ 21.50	„	21.60
ıs. fonc. Albine 5⁰/₀	101.—	„	102
..ble Rusescĭ	„ 2.53	„	2.58

CONCURS.

„Victoria“, institut de credit și economii în Arad, publică concurs pentru ocuparea posturilor de **doi practicanți** cu terminul de **15 Februarie n. a. c.**

Reflectanții au să dovedească prin oferte scrise cu măna proprie, că sunt absolvenți a vre-unei școale comerciale, și că posed pe deplin limba română și maghiară. Preferință au aceia, cari posed în vorbire și scriere și limba germână.

Noi aleșii după serviciul de un an de probă, vor fi denumiți de funcționari cu salar, bani de cvartir, tantiemă și dreptul de penzie în sensul regulamentelor institutului.

Posturile sunt de a se ocupa imediat după alegere.

Retribuțiunea anuală pe anul de probă a unui practicant e 960 coroane.

(2699,1—5) **Direcțiunea.**

„ARMONIA“,

cassă de economii, societate pe acțiuni în Cincul-mare. — **Nagysinki takarék-pénztár részvény-társaság.**

Convocare.

P. T. acționari ai cassei de economii „ARMONIA“, se învită — în sensul §§. 14—27 din statute — la a

III-a adunare generală ordinară,

ce se va ținea în **Cincul-mare** la 20 Februarie st. n. a. c. la 10 oare a. m. în localul societății.

Obiectele:

1. Raportul direcțiunii despre gestiunea societății pe anul 1906.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Prezentarea bilanțului încheiat cu 31 Dec. 1906.
4. Propunere asupra distribuirii profitului curat.
5. Fixarea marcelor de prezență.
6. Alegerea alor 2 membrii în direcțiune conform §§. 55 și 56.
7. Alegerea comitetului de supraveghiere pe un nou period de 3 ani cf. § 39.

Domnii acționari, cari — în sensul §. 17 din statute — voiesc a participa la această adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a și depune la cassa societății sau la cassa de economii *„Furnica“* în Făgăraș acțiile și eventual dovezile de plenipotență, cel puțin cu o zi înainte de a adunarea generală.

Direcțiunea.

Meghivás.

„ARMONIA“, takarék-pénztár t. c. részvényesei — az alapszabályoknak 14—27 §§ ai értelméhen — az intézet helységében fólyó évi februárhó 20-án d. e. 10 órakor megtartandó

III. rendes közgyülésére

meghivatnak.

A tárgyak:

1. Az igazgatóság 1906 évi jelentése.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. Az 1906 évi mérleg előterjesztése.
4. Javaslat a tiszta nyereség megosztására.
5. A jelenléti dijak megállapitása.
6. 2 igazgatósági tag megváltasztása — 55 és 56 §§ értelmében.
7. A felügyelő bizottság 3 évi időszakra megválasztása — 39 §. értelmében.

A részvényesek — az alapszabályoknak 17 §. értelmében — kik személyesen vagy meghatalmazottjai által részt akarnak venni — kéretnek, részvényeiket vagy meghatalmazási okmányaikat az intézet pénztáránál vagy a Fogarason székelő *„Furnica“* takarékpénztárnál a közgyülést megelőző 1 nappal letenni.

Az igazgatóság.

Contul bilanțului pro 1906. — Mérleg számla 1906 évre.

	ACTIVE. — VAGYON.	Cor.	fil.		PASIVE. — TEHER.	Cor	fil.
1	Cassa — Készénz	4472	75	1	Capital societar — Alaptőke	50000	—
2	Escompt — Leszámitolt váltók . . .	227957	—	2	Fond de rezervă — Tartalékalap . .	3000	—
3	Spese de fondare — Alapitási költségek	490	52	3	Fond de binefaceri — Jótékonycélúalap	27	94
4	Mobiliar — Felszerelés . . . 414·22 10⁰/₀ amortizare — 10⁰/₀ törlesztés . . . . 41·42	372	80	4	Depuneri spre fructificare — Takarék betétek	113782	47
				5	Reescompt — Visszleszámitolt váltók	58675	—
5	Interese restante — Hátralékos kamatok	438	68	6	Interese transitoare — Átmeneti kamatok	2776	84
				7	Dividende neridicate — Fel nem vett osztalékok	6	94
				8	Profit curat — Tiszta nyereség . . .	5462	56
		233731	75			233731	75

Contul Perdere și Profit. — Veszteség és nyereség számla.

	EȘITE. — KIADÁS.	Cor.	fil.		ÎNTRATE. — BEVÉTEL.	Cor	fil.
1	Contribuțiune — Adó	795	87	1	Interese escompt. — Leszámitolási kamatok	16129	49
2	Salare — Fizetések	1254	04	2	Transcrieri de acții — Részvény átirási dij	20	—
3	10⁰/₀ dare după interese de depuneri — 10⁰/₀ betéti kamat adó . . .	386	11	3	Interese cont-curent — Fólyó számlai kamatok	11	50
4	Interese de depuneri — Betéti kamatok	3891	09	4	Pro diversi — Különfélék	107	93
5	Chirie — Házbér	170	—				
6	Porto — Postadij	26	50				
7	Marce de prezență — Jelenléti dijak	141	—				
8	Spese de birou — Irodai költségek .	349	31				
9	Interese reescompt — Visszleszámitólási kamatok	3422	04				
10	Competințe — Illetékek	182	84				
11	Interesele fondului de rezervă — A tartalékalap kamatai	143	14				
12	10⁰/₀ amortisare din mobiliar — 10⁰/₀ felszerelési törlesztés . . .	41	42				
13	Profit curat — Tiszta nyereség . .	5462	56				
		16268	92			16268	92

Cincul-mare, 31 Decemvrie 1906. — Nagy-Sink, 1906 évi deczember 31-én.

Valeriu Popp,
contabil. — könyvelő.

Direcțiunea: — Az igazgatóság:

I. Macavaiu m. p., prezident. — elnök. *Bastia* m. p., v.-prezident. — alelnök. *Ioan Dejenariu* m. p., *Stănulețu* m. p., cassar. — pénztárnok.
Moise Buitan m. p., *Ioanu Stângu* m. p., *Derlosea Moise* m. p.

Comitetul de supraveghiere: — A felügyelő bizottság:

Daniil Gabor m. p., prezident. — elnök. *Nicolau Clonța* m. p., *Hariton Prescurea* m. p., *Iosif Bastia* m. p., *Dănilă Șerban* m. p.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.